

РЕШЕНИЕ

№ 228

гр. Монтана, 19.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – МОНТАНА в публично заседание на двадесет и първи септември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Таня Живкова

при участието на секретаря Мадлена Н. Митова
като разглежда докладваното от Таня Живкова Гражданско дело №
20231600100099 по описа за 2023 година

Настоящото производство е образувано е по искова молба на К. А., чрез пълномощника адв.К. против ЗК „Л.И.” АД, ЕИК *.

Предявен е иск с правно основание чл.432 КЗ за сумата 200 000 лв. обезщетение за претърпени неимуществени вреди ,ведно със законната лихва,считано от деня на увреждането . Ищцата твърди , че е съпруга и наследница на Д.А. с ЕГН ***** , който е починал на 02.07.2022 год. след претърпяно ПТП , станало на 27.06.2022 год. на път * км. 72+500 в землището на с. * , област *. На посочената дата пострадалият е пътувал с велосипед от с. *в посока към гр. *,като в района на с. * при маневра изпреварване е блъснат от лек автомобил *с рег. № * , управляван от К. К. с ЕГН *****. В следствие на настъпилото ПТП и причинените му травми Д.А. е откаран по спешност от екип на ЦСМП в Спешно отделение на МБАЛ„Д-р С.И.“ АД гр.*, след което е настанен за лечение в Хирургично отделение. Въпреки проведеното лечение починал на 02.07.2022 год.

По случая е образувано и водено ДП № 672 / 2022 год. по описа на РУ Монтана и е образувано НОХД № 8 / 2023 год. по описа на МОС , което е приключило с присъда на 15.02.2023 год., влязла в законна сила на 03.03.2023 год., с която К. К. с ЕГН ***** от с. *, област *е признат за виновен по повдигнатото му обвинение и е наложено съответното наказание.При извършена справка се установило,че управляваният от К. автомобил е застрахован при ответното дружество .

С молба с вх.№ 12621 /13.12.2022 г. ответното дружество е сезирано за катастрофата и за изплащане на ищцата на обезщетение за претърпени неимуществени вреди, като е образувана Щета № 0000-1000-01- 22-7857/ 13.12.2022 г. ,по която са определени за изплащане 70 000 лева.Тази сума не е приета от ищцата, поради което и не било постигнато споразумение . Ищцата твърди,че със съпруга си Д. А.са живели заедно от от 1994 год. ,като никога не са се разделяли . Отношенията помежду им са били основани на голяма взаимна привързаност, обич и разбирателство, подкрепа и уважение.Цялата издръжка на

семейството се осигурявала от А. ,тъй като по здравословни причини ищцата не е могла да работи и е била домакиня в къщи . Все още не може да приеме загубата на съпруга си и често посещава гроба му. След смъртта му изпаднала в тежка депресия, започнала да страни от хората и да избягва всякакви контакти . Предвид гореизложено моли съда да постанови решение, с което да осъди ответника да заплати сумата 200 000 лв.,представляваща обезщетение за причинени с деянието неимуществени вреди,ведно със законната лихва,считано от 26.06.2022 г. до окончателното изплащане и направените в производството разноски.

Ответникът ЗК „Л.И.” АД чрез своя процесуален представител е представил писмен отговор, в който се въвеждат няколко основни твърдения. На първо място твърди,че пострадалият има изключителна вина за настъпване на катастрофата .Поддържа също така,че с поведението си пострадалият е допринесъл за настъпване на вредовосния резултат – управлявал е мотоциклет, който не е оборудван със светлоотразителни елементи и фарове,освен това не е бил с каска, кори и наколенки/ чл.76 ЗДвП/ . На трето място се оспорва размера на претендираното обезщетение,като в тази насока се изтъква,че същият не кореспондира с икономическата действителност и настъпилото увреждане,като в тази насока оспорва твърдението,че ищцата и пострадалия са имали много силна връзка . Ответникът не оспорва,че към датата на ПТП е налице сключен договор за застраховка . В отговора също така се оспорва иска в частта по отношение на претендираната лихва-същата не се дължи от датата на произшествието ,а след изтичане на тримесечния срок,регламентиран в разпоредбата на чл.496,ал.1 КЗ. Предвид гореизложеното моли съда да постанови решение, с което да отхвърли предявения иск или да редуцира сумата на претендираното възнаграждение ,като приеме,че е налице 50% съпричиняване.Претендират се и разноски в производството.

Доказателствата по делото са писмени и гласни, като за изясняване на същото от фактическа страна са назначени и извършени съдебно техническа и медицинска експертиза .

Съдът , след преценка на доказателствата в тяхната взаимна връзка и логическо единство, във връзка с твърденията на страните и въз основа на закона , приема следното:

Съгласно чл.429, ал.1 от КЗ, с договора за застраховка “Гражданска отговорност”, застрахователят се задължава да покрие в границите на определената в договора застрахователна сума отговорността на застрахования за причинени от него на трети лица имуществени и неимуществени вреди. Отговорността на застрахователя се осъществява чрез заплащане обезщетение на увреденото лице за претърпените от него вреди, които могат да са имуществени и неимуществени и са пряк и непосредствен резултат от увреждането. С чл.432, ал.1 от КЗ е уредена възможността пострадалото лице, спрямо който застрахованият е отговорен, да предяви пряк иск срещу застрахователя по застраховка “Гражданска отговорност”. Отговорността на застрахователя е функционално обусловено и тъждествена по обем с отговорността на деликвента. За да е налице отговорността на застрахователя е необходимо към момента на увреждането за съществува валидно застрахователно правоотношение, породено от договор за застраховка “Гражданска отговорност” между прекия причинител на вредата и застрахователя. Наред с това следва да са налице и всички кумулативни предпоставки от фактическия състав на чл. 45 от ЗЗД, пораждащи основание за отговорност на прекия причинител – застрахован, спрямо увредения за обезщетение на причинените вреди.

Безспорно е установено обстоятелството , че е сключена гражданска отговорност към ответното дружество по отношение на лек автомобил *с рег. № *, актуална към времето

на настъпването на ПТП/ 27.06.2022г./

Анализирайки доказателствата по делото, съдът намира, че в настоящото производство са доказани и елементите на хипотезата на чл.45 ЗЗД по следните съображения:

Не се спори, че с влязла в сила присъда от 15.02.2023 год, постановена по НОХД № 8/23 г. Окръжен съд Монтана е признал подсъдимия К. К. за ВИНОВЕН в това, че на 27.06.2022 г. на път *-*, км. 72+500 в землището на с. *, обл. *, при управление на лек автомобил марка „*“ модел „*“ с рег. № *, нарушил правилата за движение по пътищата, разписани в разпоредбата на чл. 20, ал. 2 от ЗДвП „Водачите на пътни превозни средства са длъжни при избиране скоростта на движението да се съобразяват с атмосферните условия, с релефа на местността, със състоянието на пътя и на превозното средство, с превозвания товар, с характера и интензивността на движението, с конкретните условия на видимост, за да бъдат в състояние да спрат пред всяко видимо препятствие. Водачите са длъжни да намалят скоростта и в случай на необходимост да спрат, когато възникне опасност“ и по непредпазливост причинил смъртта на Д.А. от гр. *, поради което и на основание чл. 343, ал.1, б. „в“ във вр. с чл. 342, ал. 1 от НК го е осъдил на ДВЕ ГОДИНИ ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА, които на основание чл. 58А, ал. 1 от НК намалява с една трета и определя ОКОНЧАТЕЛНОТО НАКАЗАНИЕ на ЕДНА ГОДИНА и ЧЕТИРИ МЕСЕЦА ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА, чието изтърпяване е отложено за срок от три години от влизане в сила на присъдата.

Налице е присъда със задължителна сила за гражданския съд на основание чл.300 от ГПК, установяваща факта на извършеното деяние, неговата противоправност и виновността на дееца.

Не се оспорва и легитимацията на ищцата -същата е съпруга на пострадалия Денко Тодоров Алексов.

Безспорно е установено от извършената медицинска експертиза, че непосредствената причина за смъртта на Д.А. е тежката травма в областта на главата с кръвоизливи под твърдата и под меките мозъчни обвивки и в мозъчните стомахчета и контузията на мозъка, довели до оток на мозъка с вклиняване на малкият мозък в големият тилев отвор на черепа и притискане на жизнено важни мозъчни центрове - дихателен и сърдечносъдов, като между получените увреждания при станалото на 27.06.2022г. ПТП и настъпилата на 02.07.2022г. в 06,30 ч. смърт има пряка причинно-следствена връзка.

От показанията на разпитаните свидетели И.Т. и Г.Р. се установява, че между съпрузите са били налице изключително близки отношения, като същите от 1994г. никога не са се разделяли. Ищцата почти винаги е била издържана от своя съпруг/с изключение на първите години от брака в ТПК „*“ поради наличие на телково решение/Грижите за домакинството, осигуряването на средства и всичко необходимо за всекидневните потребности е осъществявано от Д. На практика съпругът ѝ е бил не само най-важният човек в живота ѝ, но същият е осъществявал и връзката ѝ с околния свят. Свидетелките поясняват, че пострадалата е била в изключително лошо емоционално състояние след смъртта на съпруга си, което и до настоящия момент не може да преодолее. Св. Р. пояснява, че ищцата е с интелектуален капацитет на 10-12 годишно дете, поради което ѝ е много трудно да се справи с ежедневните предизвикателства. Анализирайки тези показания се налага безспорния извод, че смъртта на Д. е причинила изключителна празнина в света на ищцата, още повече предвид и наличието на умствено заболяване.

Предвид гореизложеното съдът намира, че ищцата е понесла изключително тежко загубата на съпруга си, която на практика е преобърнала целия ѝ живот.

Съгласно принципа за справедливо обезщетяване, уреден от нормата на чл. 52 от ЗЗД тежестта на неопозволеното увреждане обуславя и решението за присъждане на също такова обезщетение, като размерът на обезщетението следва изцяло да отговаря на принципа на справедливостта.

Основни критерии при определяне на болките и страданията, претърпени от ищците са отношенията им с починалия, мъчителното понасяне и трудното преживяване на загубата на близкия човек, като се съобрази и константната съдебна практика в тази насока.

В случая е доказано, че неимуществената сфера на ищцата е била засегната. Смъртта на нейния съпруг ѝ е нанесла сериозна психологическа травма. Обезщетението за неимуществени вреди имат за цел да репарира болките, страданията и другите нематериални последици, възникнали от деликта. Тези нематериални последици в житейски аспект не се ограничават само до изживените към момента на осъществяването на увреждането страдания, а продължават и след това. От събраните по делото доказателства се налага извода, че неговата смърт е причинила сериозен стрес, който не е преодолян и към настоящия момент. Ищцата е претърпяла и продължава да търпи негативни преживявания, психически дискомфорт, страдания и мъка от загубата на толкова близък за нея човек .

Съобразявайки вида на родствена връзка между починалия и ищцата, характера на съществуващите отношения на обич и привързаност между тях , обстоятелството, че ищцата на практика е останала без близък човек/ от показанията на св.Р. се установява,че единствения роднина е сестра,с която не поддържат никакви отношения/ , начина, по който смъртта на Д. се е отразила на ищцата и степента на преживените от нея психични страдания от загубата му, на основание чл. 52 ЗЗД съдът намира за справедливо обезщетение в размер на 120 000 лв.

В настоящето производство процесуалият представител на ответника е направил възражение за съпричиняване в размер на 50 % от страна на пострадалия .Твърдените нарушения са ,че Д.А. е управлявал МПС, без да вземе съответните мерки , за да се обезопаси , а именно не е бил поставил светлоотразителна жилетка и каска,самоделното МПС е било без светлинен сигнал отзад, нито със светлоотразител,имал е монтирана касетка,която е е разширявала конструкцията ,освен това не е имал и право да се движи по републикански пътища с разрешена скорост от 90 км.ч.,освен това не се е движил максимално вдясно към десния бурдюр.

Съдът намира така направените възражения за неоснователни.

На първо място, вещото лице по техническата експертиза пояснява изрично,че управляваното от МПС представлява велосипед с допълнително монтиран двигател, т.е. същото не е мотопед или мотоциклет ,поради което и няма задължение да носи каска, въпреки че такава е намерена на пътя.Медицинският експерт в съдебно заседание пояснява,че по удара не може да се прецени дали същият е бил с предпазно средство на главата, защото и в този случай би могло да се достигне до летален изход.От показанията на св.Т. се установява,че същото сутрин пострадалият е бил облякъл предпазна жилетка , а от страна на ответното дружество не са представени доказателства,установяващи обратното.Ето защо съдът намира,че в случая не е налице нарушение на чл.80,т.1 ЗДП .

От извършената техническа експертиза се установява,че велосипедистът се е движил в дясната пътна лента около десния ѝ край по посока на движението си ,т.е. спазено е изискването на чл.80,т.2 ЗДП.

Единственото допуснато нарушение от страна на водача на велосипеда е чл.79,т.3 ЗДП , а именно липсата на устройство за излъчване на бяла или жълта добре различима светлина отпред и червен светлоотразител отзад; допуска се поставянето на устройство за

излъчване на червена светлина отзад.

В случая обаче това обстоятелство само по себе си не може да обоснове извод за съпричиняване.

Последователно е застъпването от ВКС принципно разбиране, че приложението на чл.51, ал.2 ЗЗД е обусловено от наличието на категорично доказани в процеса действия или бездействия на пострадалия, с които той обективно е създал предпоставки за настъпване на увреждането. При предявен пряк иск с правно основание чл.432 КЗ и с оглед разпределението на тежестта на доказване в процеса, ответникът следва да докаже при условие на пълно главно доказване приноса на пострадалия за настъпване на резултата и не би могло този принос да се отчита от съда въз основа на предположения.

Намаляването на обезщетението за вреди ще е допустимо само при наличието на категорични доказателства, събрани в процеса, че вредите не биха били настъпили, ако велосипеда е имал такива устройства.

В настоящата хипотеза такива категорични доказателства липсват.

Произшествието е настъпило през лятото-27.06.2022г.,около 7 часа сутринта,т.е.в светлата част на денонощието. Самият причинител на увреждането е посочил като единствена причина заслепяването от слънцето, което обстоятелство е отбелязало и вещото лице в експертизата си .При тази фактическа обстановка наличието на фар отпред или светлоотразител отзад по никакъв начин не би допринесло за избягване на произшествието от страна на водача на лекия автомобил.

Ето защо и възприемайки изцяло заключението на вещите лица,съдът намира,че в процесния случай не е налице съпричиняване от страна на пострадалия, поради което и възражението в тази насока се явява неоснователно и нормата на чл.51,ал.2 ЗЗД не намира приложение .

Предвид гореизложените съображения съдът намира исковата претенция за основателна до сумата 120 000 лв. Над този размер до предявения такъв 200 000 лв.искът следва да бъде отхвърлен като прекомерен .

Предвид горното, следва да се уважи и претенцията по акцесорния иск за лихви за забава. Ищецът твърди,че лихвата се дължи, считано от деня на увреждането . Разпоредбата на чл.497, ал.1 от КЗ гласи, че застрахователят дължи законната лихва за забава върху размера на застрахователното обезщетение, ако не го е определил и изплатил в срок считано от по-ранната от двете дати: 1) изтичането на срока от 15 работни дни от представянето на всички доказателства по чл.106, ал.3 или 2) изтичането на срока по чл. 496, ал. 1 освен в случаите, когато увреденото лице не е представило доказателства, поискани от застрахователя по реда на чл.106, ал.3. В случая съдът намира, че лихвата се дължи от изтичане на 15 дневния срок от уведомлението до застрахователя,а именно от 29.12.2022 г. Видно от доказателствата по делото, ответникът не е изискал никакви документи, а такива са представени с молбата за изплащане на обезщетението.А след като това е така, то лихвата следва да бъде начислена въз основа на 497,ал.1,т.1 КЗ.

Относно разноските по делото:

Ищцата е освободена от внасяне на държавна такса и разноски и е била защитавана безплатно на основание чл.38 от ЗАдв, поради което разноски не следва да ѝ се присъждат, а такива се следват на адв. К. .Ето защо и ответникът следва да заплати на адв.К. сумата 9450 лв. адвокатско възнаграждение .

Съобразно разпоредбата на чл.78,ал.3 ГПК ответникът също има право на разноси съобразно отхвърлената част от иска,поради което и ищецът следва да заплати сумата 533лв. разноси по делото и 100 лв. юристконсулско възнаграждение.

При този изход на делото ответникът следва да заплати по сметка на Окръжен съд-Монтана ДТ в размер на 4800 лева , тъй като ищцата е освободена от заплащането на д.т.за образуване на делото .

По изложените съображения съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА ЗАСТРАХОВАТЕЛНА КОМПАНИЯ „Л.И.“ АД с ЕИК -*, със седалище и адрес на управление: гр.*, бул. „*“ № * да заплати на К. А. от с.*,обл.*, ЕГН ***** СУМАТА **120 000/сто и двадесет хиляди/** лева, представляваща обезщетение за причинени неимуществени вреди вследствие смъртта на нейния съпруг Д.А.с ЕГН ***** , причинена от настъпило ПТП на 27.06.22 г. ,ведно със законната лихва върху сумата, считано от 29.12.2022 г. до окончателното изплащане на сумата , като ОТХВЪРЛЯ иска над този размер до предявения такъв 200 000 лв. като НЕОСНОВАТЕЛЕН.

ОСЪЖДА ЗАСТРАХОВАТЕЛНА КОМПАНИЯ „Л.И.“ АД с ЕИК *да заплати на адв.Ж.К. сумата 9450 лв. адвокатско възнаграждение .

ОСЪЖДА К. А. да заплати на ЗАСТРАХОВАТЕЛНА КОМПАНИЯ Л.И.“ АД сумата 533лв. разноси по делото и 100 лв. юристконсулско възнаграждение.

ОСЪЖДА ЗАСТРАХОВАТЕЛНА КОМПАНИЯ Л.И.“ АД да заплати по сметка на МОС ДТ в размер на 4800 лв.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред САС в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Монтана: _____